

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ & ΤΣ
ΕΥΔ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ»

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΗΜΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ

ΔΗΜΟΣ ΚΙΣΑΜΟΥ
ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
Ταχ. Δ/ση: Πολεμιστών 1941
734 00 ΚΙΣΑΜΟΣ

ΔΗΜΟΣ
ΧΑΝΙΩΝ
MUNICIPALITY OF
CHANIA - CRETE

ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΗ

ΥΠΟΕΡΓΟ :

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ

ΜΕΛΕΤΗ:

Αρχιτεκτονική μελέτη προσαρμογής ερευνητικού προγράμματος
«ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ» στην οδό
Σκαλίδη περιοχής Ανοικτού Κέντρου Εμπορίου Δήμου Κισάμου.

ΚΥΡΙΟΣ ΕΡΓΟΥ:

ΔΗΜΟΣ ΚΙΣΑΜΟΥ

ΘΕΣΗ:

Οδός Αναγνώστου Σκαλίδη

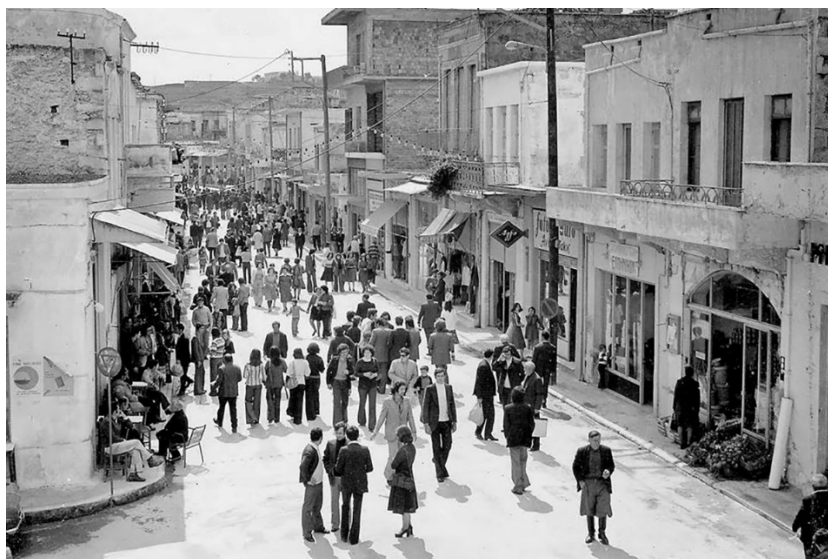
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ : Ε.Π.ΑΝ.Ε.Κ. 2014-2020 | Άξονας Προτεραιότητας «Ανάπτυξη
επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες» | Πράξη
«Ανοικτά Κέντρα Εμπορίου Δήμου Κισάμου»

ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΠΣ:

5033621

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΡΓΟΥ | ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ	3
2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ σχολής αρχιτεκτόνων μηχανικών Ε.Μ.Π.	4
3. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ (σύντομη επισκόπηση από Παραδοτέο Π1)	14
3α. Η πόλη της Κισιάμου	14
3β. Το Ιστορικό κέντρο και η Οδός Αναγνώστου Σκαλίδη	15
4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ στην ΟΔΟ ΑΝ.ΣΚΑΛΙΔΗ	20
4α. Κύρια γεωμετρικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της περιοχής.....	20
4β. Συνοπτική περιγραφή προβλημάτων στην υφιστάμενη κατάσταση	23
4γ. Ανάλυση δυναμικών στοιχείων στην υφιστάμενη κατάσταση.....	25
5. Η ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΣΚΑΛΙΔΗ.....	27
5α. Στόχοι μελέτης και βασικοί σχεδιαστικοί άξονες	27
5β. Περιγραφή πρότασης ανάπλασης (σύμφωνα και με την πιλοτική εφαρμογή του Ερευνητικού Προγράμματος)	28
5γ. Υλικά	31
5δ. Τεχνική περιγραφή εργασιών	35
6. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	35
7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	36

1. ΓΕΝΙΚΑ

Ο Δήμος Κισάμου με την με αρ. πρωτ. 4284/1446/A3 (ΑΔΑ: 6ΚΨΣ465ΧΙ8-ΤΘΨ) πράξη με τίτλο “ΑΝΟΙΚΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ” έχει ενταχθεί στο επιχειρησιακό πρόγραμμα “Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα-Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020”, με αντικείμενο του Υποέργου 8 “ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ” την ανάπλαση στην περιοχή του εμπορικού κέντρου Κισάμου .

Με την με αρ. πρωτ. 7293/2021 (21SYMV008957287 2021-07-21) Προγραμματική Σύμβαση ο Δήμος Κισάμου, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, η Περιφέρεια Κρήτης και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο συμμετέχουν στην εκπόνηση ερευνητικού προγράμματος με σκοπό την διερεύνηση εναλλακτικών στρατηγικών ανάδειξης της πολεοδομικής και πολιτιστικής φυσιογνωμίας του ευρύτερου ιστορικού κέντρου Κισάμου. Η οδός Σκαλίδη μήκους 400μ, που μελετήθηκε πιλοτικά ως τμήμα του ιστορικού κέντρου Κισάμου , αποτελεί επίσης τον βασικό άξονα της πράξης ΑΝΟΙΚΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ. Παραδοτέο του ερευνητικού προγράμματος αποτελεί η προκαταρκτική πρόταση παρεμβάσεων και κυκλοφοριακών ρυθμίσεων με κατευθύνσεις για τη διαχείριση του χώρου, των πολιτιστικών πόρων, της κυκλοφορίας, καθώς επίσης και των ειδικότερων ζητημάτων του σχεδιασμού της περιοχής . Το Σχέδιο Γενικής διάταξης (master plan) που παραδόθηκε ως παραδοτέο Π2(Β) της ΠΣ , περιλαμβάνει σε επίπεδο οριστικής μελέτης την ανάπλαση της οδού Σκαλίδη και της πλατείας Τζανακάκη .

Η αρχιτεκτονική μελέτη με τίτλο «Αρχιτεκτονική μελέτη προσαρμογής ερευνητικού προγράμματος «ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ» στην οδό Σκαλίδη περιοχής Ανοικτού Κέντρου Εμπορίου Δήμου Κισάμου», εκπονήθηκε με την με αρ.πρωτ.5942/29-05-2023 (232SYMV012774597) Σύμβαση Εκπόνησης Μελέτης και αφορά στην προσαρμογή του παραδοτέου Σχέδιου Γενικής Διάταξης του ερευνητικού προγράμματος , για την περιοχή της οδού Σκαλίδη , στους όρους και τις προϋποθέσεις της πράξης ΑΝΟΙΚΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ Δήμου Κισάμου και στην εκπόνηση της αρχιτεκτονικής μελέτης εφαρμογής για την περιοχή αυτή.

Η παρούσα τεχνική έκθεση συνοδεύει την παραπάνω αρχιτεκτονική μελέτη εφαρμογής και περιλαμβάνει το σύνολο των ιστορικών, πολιτιστικών και αρχιτεκτονικών δεδομένων και προτάσεων για την υλοποίηση του τεχνικού έργου : ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ , όπως αυτό περιγράφεται και χρηματοδοτείται από την πράξη “ΑΝΟΙΚΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ” του επιχειρησιακού προγράμματος “Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα-Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020”. Περιλαμβάνει αρχιτεκτονικά σχέδια της ανάπλασης της οδού Σκαλίδη με τις απαραίτητες προσαρμογές στην υφιστάμενη κατάσταση (σύνδεση με υφιστάμενες οδούς και περιοχές που δεν εντάσσονται άμεσα στο έργο της ανάπλασης) έτσι ώστε με την ολοκλήρωση του έργου να παραδοθεί στην πόλη ένας ανασχεδιασμένος άξονας ήπιας κυκλοφορίας με νέα φύτευση , νέο φωτισμό , νέο αστικό εξοπλισμό και ολοκληρωμένες υποδομές (διαχείριση ομβρίων , wifi) , όπου θα εφαρμοστούν πιλοτικά οι χαράξεις , τα υλικά και οι σημάνσεις του ερευνητικού προγράμματος .

2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ σχολής αρχιτεκτόνων μηχανικών Ε.Μ.Π.

Η προγραμματική σύμβαση πολιτισμικής ανάπτυξης για την εκπόνηση του ερευνητικού προγράμματος με τίτλο : «ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΥΡΕΥΝΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ» υπογράφηκε στις 14/06/2021 (21SYMN008957287) με συμβαλλόμενους το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού , την Περιφέρεια Κρήτης , τον Δήμο Κισάμου και την ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο» και χρηματοδοτείται από την Περιφέρεια Κρήτης.

Δήμος Κισάμου (από τεύχος παρουσίασης ερευνητικού προγράμματος)

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ :

Νικολάου Δήμητρα, Καθηγήτρια, ΣΑΜ ΕΜΠ., Επιστημονική Υπεύθυνος

Γιαννίτσαρης Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΣΑΜ ΕΜΠ.

Τσακανίκα Ελευθερία, Επίκουρη Καθηγήτρια, ΣΑΜ ΕΜΠ.

Βασιλαρά Αρχοντούλα, Δρ. Πολεοδομίας Χωροταξίας ΕΜΠ, Ε.ΔΙ.Π.

Κωνσταντινίδου Ελευθερία, Αρχιτέκτων Μηχ. ΕΜΠ, Ιστορικός Αρχιτεκτονικής, ΥΔ ΕΜΠ

Λαϊνάκη Νεκταρία, Αρχιτέκτων Μηχ. ΕΜΠ, ΥΔ ΕΜΠ

Μπαρτζώκας – Τσιόμπρας Αλέξανδρος, Πολεοδόμος – Χωροτάκτης ΑΠΘ, ΥΔ ΕΜΠ

Παρασκευόπουλος Ιωάννης, Αγρ. Τοπογράφος – Μηχ. Γεωπληροφορικής ΕΜΠ

Γκουτίδη Άννα, ΙΔΑΧ

Φραγγεδάκη Ευαγγελία, Ε.ΔΙ.Π., ΥΔ ΕΜΠ

Ομάδα εργασίας :

Νικολάου Δήμητρα, Καθηγήτρια, ΣΑΜ ΕΜΠ., Επιστημονική Υπεύθυνος

Γιαννίτσαρης Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΣΑΜ ΕΜΠ.

Τσακανίκα Ελευθερία, Επίκουρη Καθηγήτρια, ΣΑΜ ΕΜΠ.

Βασιλαρά Αρχοντούλα, Δρ. Πολεοδομίας Χωροταξίας ΕΜΠ, Ε.ΔΙ.Π.

Κωνσταντινίδου Ελευθερία, Αρχιτέκτων Μηχ. ΕΜΠ, Ιστορικός Αρχιτεκτονικής, ΥΔ ΕΜΠ

Λαϊνάκη Νεκταρία, Αρχιτέκτων Μηχ. ΕΜΠ, ΥΔ ΕΜΠ

Μπαρτζώκας – Τσιόμπρας Αλέξανδρος, Πολεοδόμος – Χωροτάκτης ΑΠΘ, ΥΔ ΕΜΠ

Παρασκευόπουλος Ιωάννης, Αγρ. Τοπογράφος – Μηχ. Γεωπληροφορικής ΕΜΠ

Συνεργάτες:

Παπαρούπα Αντωνία, Αρχιτέκτων Μηχ. ΕΜΠ

Καλάθια Γεωργία, Αρχιτέκτων Μηχ. – Αρχιτέκτονας Τοπίου, ΑΠΘ

Κουρμπά Ευθυμία, Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχ. ΕΜΠ

Σφακάκη Αγλαΐα , Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχ. ΕΜΠ

Κάτσιαβος Ιωάννης, Φοιτητής Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ

Κίσαμος και παραθαλάσσιο μέτωπο κόλπου Κισάμου (από τεύχος παρουσίασης ΕΠ).

Σκοπός του ερευνητικού προγράμματος είναι η ανάδειξη, προστασία και ανάπτυξη του ιστορικού κέντρου της Κισάμου. Μέσα από την συνδυαστική καταγραφή, ανάλυση και αξιολόγηση όλων των παραμέτρων που αφορούν στην περιοχή της Κισάμου, συγκροτήθηκε ένα πλαίσιο κατευθύνσεων και στρατηγικών σχεδιασμού με στόχο την ανάδειξη της ταυτότητας της πόλης, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και την βελτίωση της λειτουργίας της.

Στο πλαίσιο του Ερευνητικού Προγράμματος (ΕΠ) μελετήθηκαν και παραδόθηκε σε τρεις διακριτές Φάσεις μια ολοκληρωμένη έρευνα, καταγραφή, ανάλυση και πιλοτική πρόταση για την ανάδειξη του ιστορικού ιστού του Δήμου Κισάμου. Πιο αναλυτικά :

ΦΑΣΗ 1. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ

Παραδοτέο Π1(Α) : Έρευνα πεδίου | ευρύτερο περιβάλλον, ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία, φυσική κληρονομιά .

Παραδοτέο Π1(Β) : Διερεύνηση θεσμικού και υφιστάμενων μελετών για την πόλη | Θεσμικό πλαίσιο και πολεοδομική οργάνωση | Χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός | Θεσμοθετημένοι αρχαιολογικοί χώροι .

Παραδοτέο Π1(Γ) : Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης | Πολεοδομική και πολιτιστική αναγνώριση ευρύτερης περιοχής | Οριοθέτηση περιοχής έρευνας και ανάλυση χωρικών και πληθυσμιακών χαρακτηριστικών | Οργάνωση και αξιολόγηση αστικού περιβάλλοντος, οδικής υποδομής και κυκλοφορίας | Έρευνα ερωτηματολογίου για την καταγραφή των απόψεων του κοινού.

ΦΑΣΗ 2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Παραδοτέο Π2(Α) : S.W.O.T. ανάλυση για την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης | Ομαδοποίηση και αξιολόγηση σημείων παρέμβασης (οδικό δίκτυο και κυκλοφορίες, πολιτιστικοί και αρχαιολογικοί πόροι και δεδομένα, θρησκευτικοί πόροι, φυσικό περιβάλλον, στοιχεία ιστορικού κέντρου, τυπολόγηση υποπεριοχών)

Παραδοτέο Π2(Β) : Στόχοι και προτάσεις επεμβάσεων | Βιώσιμη κινητικότητα | Αρχιτεκτονική και πολιτιστική ανάδειξη | Ανασχεδιασμός δημόσιου χώρου (τυπολογίες οδών) | Βασικές αρχές ανάπλασης ιστορικού κέντρου (πιλοτική εφαρμογή στην οδό Αναγν. Σκαλίδη και πλατεία Τζανακάκη)

Το υλικό των μελετών της δεύτερης φάσης αποτέλεσε την βάση της Δημόσιας Παρουσίασης του Ερευνητικού Προγράμματος που διοργανώθηκε από τη Δημοτική Αρχή (Δήμο Κισάμου) την Τρίτη 15 Νοέμβρη 2022 στο αμφιθέατρο του Δημαρχείου Κισάμου όπου προβλήθηκαν και συζητήθηκαν τα

ολοκληρωμένα παραδοτέα της 1^{ης} και 2^{ης} Φάσης, με έμφαση στην ανάλυση των υφιστάμενων προβλημάτων ευκαιριών και στους στόχους του προγράμματος . Η συνάντηση ολοκληρώθηκε με την ανάλυση των αρχών ανασχεδιασμού του δημόσιου χώρου και την παρουσίαση της πιλοτικής τους εφαρμογής στον βασικό άξονα του ιστορικού κέντρου Κισάμου , την οδό Σκαλίδη και στην κομβική πλατεία Τζανακάκη μπροστά από το αρχαιολογικό μουσείο.

ΦΑΣΗ 3. | ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Παραδοτέο Π3(Α) : Σχέδιο γενικής διάταξης συνολικής διαμόρφωσης του ιστορικού κέντρου | Κατευθύνσεις , αρχές και εργαλεία σχεδιασμού στους κύριους άξονες της πόλης | Οργάνωση δημόσιου χώρου σε επίπεδο κίνησης , εξοπλισμού , σήμανσης και ανάδειξης μέσα από το παράδειγμα της οδού Σκαλίδη και της πλατείας Τζανακάκη | Έρευνα υλικών και τυπολογίας αστικού εξοπλισμού και φωτισμού | Αξιολόγηση και καταγραφή υφιστάμενης φύτευσης και πρόταση οργάνωσης νέας φύτευσης.

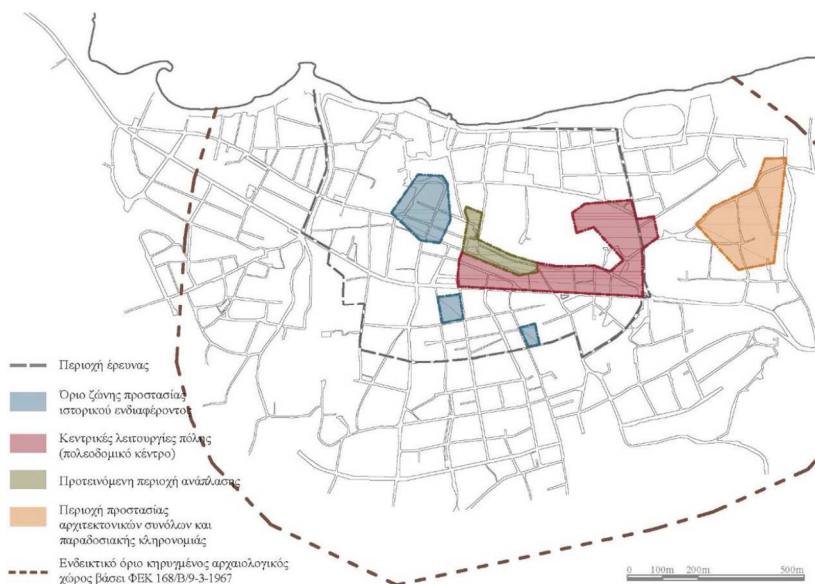
Παραδοτέο Π3(Β) : Σχέδιο γενικής διάταξης της κυκλοφοριακής οργάνωσης του ιστορικού κέντρου και της ευρύτερης περιοχής | Σύνταξη προδιαγραφών και προτάσεων για την συνολική διεύθυνση κυκλοφορίας και στάθμευσης .

Παραδοτέο Π3(Γ) : Τεύχος με τεχνικές οδηγίες, για τις θέσεις και το είδος των σημάτων (μέγεθος, είδος κειμένου, υλικό, χρώμα, τρόπος κατασκευής) | Προδιαγραφές τυποποίησης για την σήμανση και ανάδειξη σημείων αρχαιολογικού , ιστορικού και αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος , με γενικά σχέδια, χρωματολόγια όψεων , χάρτες , κείμενα, στοιχεία και φωτογραφίες.

Τα παραδοτέα τεύχη του ερευνητικού προγράμματος, αφού παρουσιάστηκαν ανά Φάση και παραλήφθηκαν από τα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης , διαβιβάστηκαν με το με αρ. πρωτ. 4197/21-04-2023 έγγραφο Δήμου Κισάμου προς την Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων και στην συνέχεια με σχετική εισήγηση της ΕΦΑΧ (αρ.πρωτ.198379/2023) προς τις αρμόδιες διευθύνσεις του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΔΙΠΚΑ,ΔΒΜΑ) και προς την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης, ώστε το σύνολο των προτάσεων να παρουσιαστεί για γνωμοδότηση στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο.

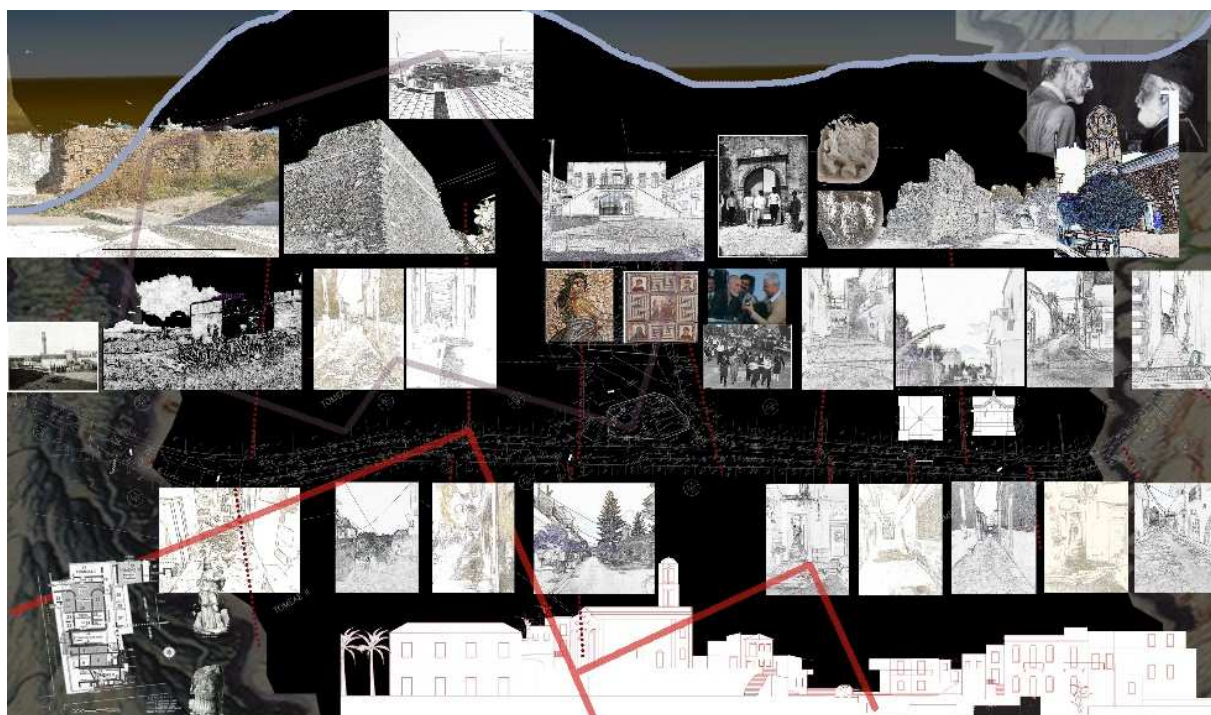
Ενδεικτικά ακολουθεί παρουσίαση μέρους του ερευνητικού προγράμματος όπου κατατέθηκαν μεταξύ άλλων σε αναλυτικά τεύχη και επεξηγηματικούς χάρτες και τα εξής :

- Εμπειρισιασμένη έρευνα και καταγραφή του φυσικού, ιστορικού , πολιτιστικού και πολεοδομικού πλαισίου της ευρύτερης περιοχής και της πόλης της Κισάμου ώστε να προσδιοριστούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ιστορικού κέντρου Κισάμου και να καθοριστούν τα όρια της περιοχής έρευνας .

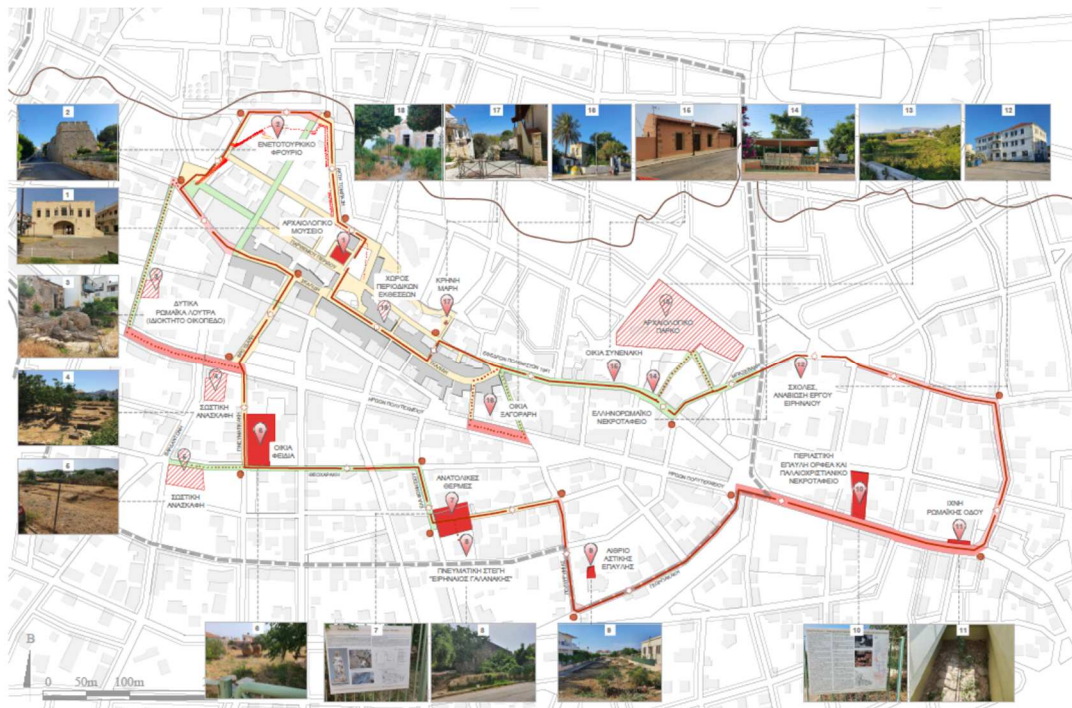
Όρια περιοχής έρευνας (από παραδοτέο Π1 του Ε.Π.)

- Ανάλυση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις για τον ανασχεδιασμό του ιστορικού κέντρου σε επίπεδο κυκλοφορίας, δημόσιου χώρου και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς.

Κολάζ άυλης και υλικής κληρονομιάς της περιοχής της οδού Α. Σκαλίδη (από παραδοτέο Π2 του Ε.Π.).

- Καταγραφή θεματικών διαδρομών για την ανάδειξη του φυσικού , πολιτιστικού , αρχιτεκτονικού και πολιτισμικού πλούτου της Κισιάμου.

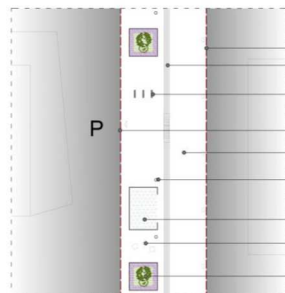

Παράδειγμα ανάλυσης και σήμανσης θεματικής διαδρομής πολιτισμού (από παραδοτέο Π2 του Ε.Π.).

- Κυκλοφοριακή οργάνωση των οδών στην ευρύτερη περιοχή του ιστορικού κέντρου και προτάσεις τυπολογίας διατομών οδών , με βάση την στρατηγική Βιώσιμης Κινητικότητας.

Σχέδιο κυκλοφορίας οχημάτων (από παραδοτέο Π2 του Ε.Π.).

Παράδειγμα από χάρτες κυκλοφορίας οχημάτων, σκαριφήματα τυπικών διατομών οδών και 3d απεικονίσεις (από παραδοτέο Π2 του Ε.Π.).

- Αποτύπωση και μορφολογική ανάλυση των όψεων των κτιρίων στην οδό Αν.Σκαλίδη και χρωματολόγιο ανάδειξης.

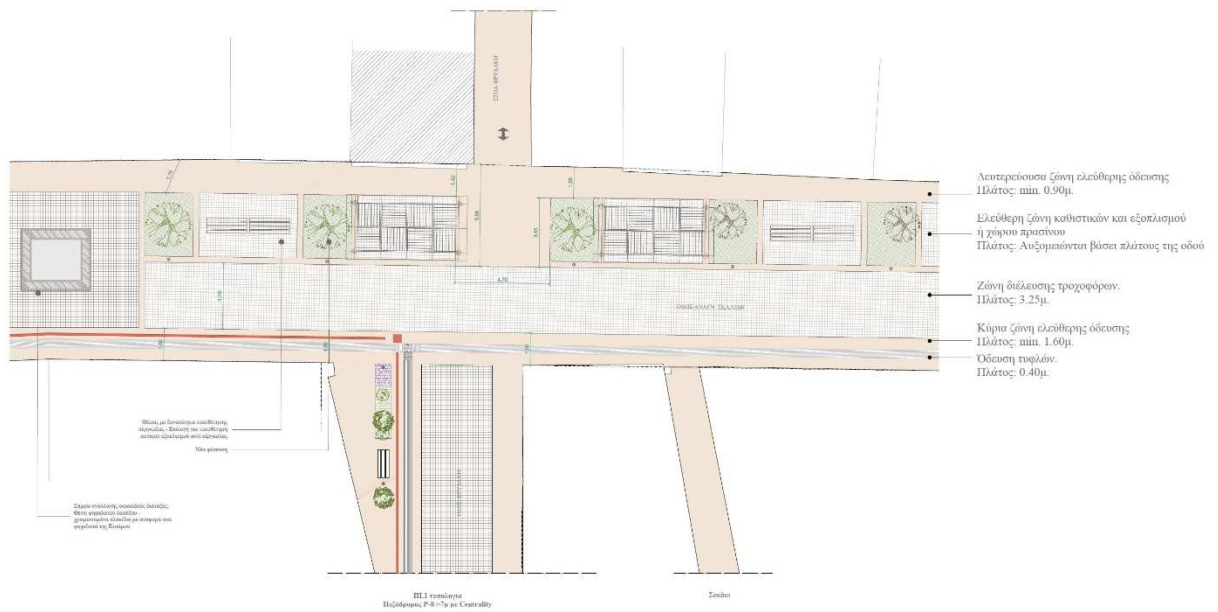

Αποτύπωση και πρόταση ανάδειξης όψεων (από παραδοτέο Π3 του Ε.Π.).

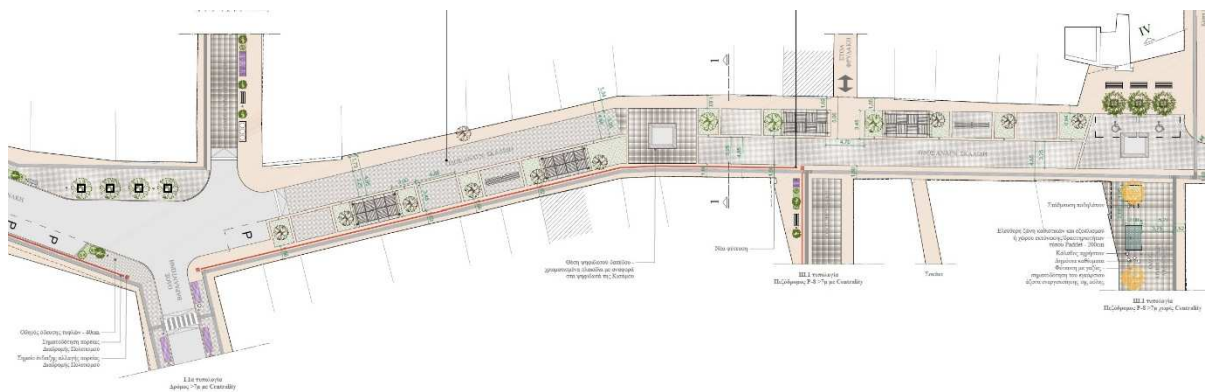

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

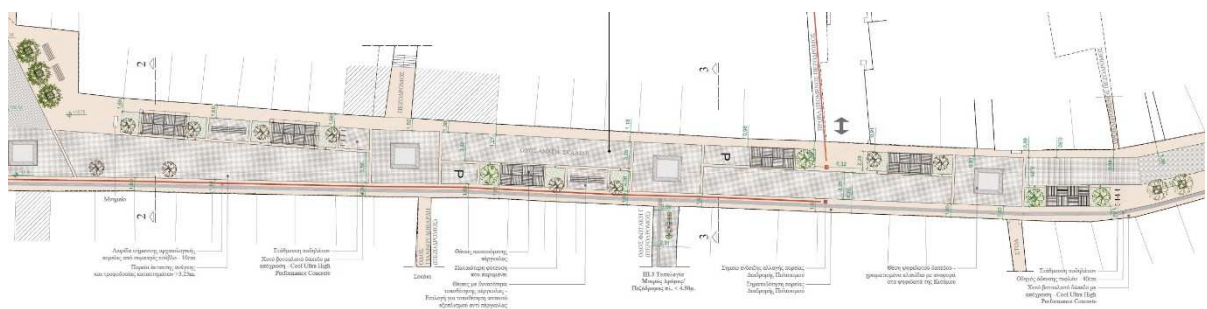
- Πιλοτική εφαρμογή των αρχών σχεδιασμού και ανάδειξης του ιστορικού κέντρου Κισιάμου στον βασικό άξονα της οδού Av. Σκαλίδη και την κομβική Πλατεία Τζανακάκη .

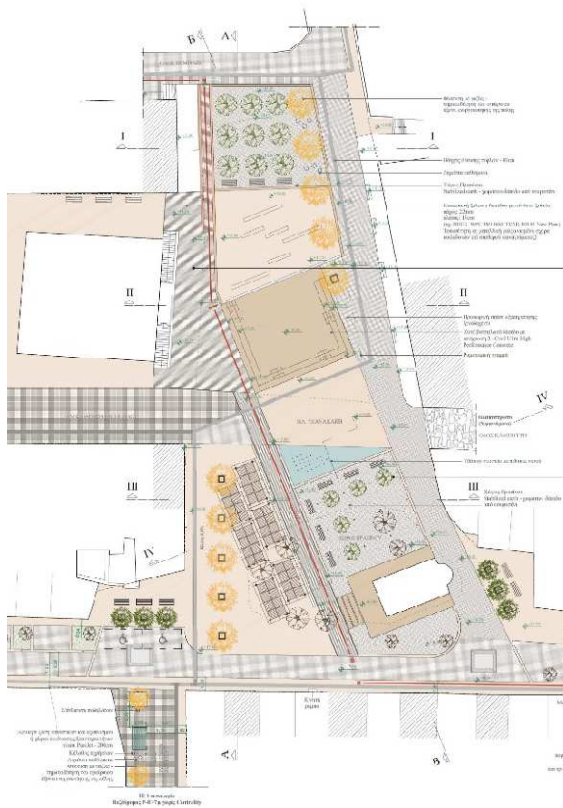
Πιλοτική εφαρμογή τυπολογίας οδού ήπιας κυκλοφορίας μονής κατεύθυνσης στην οδό Αν.Σκαλίδη (από παραδοτέο Π3 του Ε.Π.).

Επίλυση στο δυτικό τμήμα της οδού (από παραδοτέο Π3 του Ε.Π.).

Επίλυση στο ανατολικό τμήμα της οδού (από παραδοτέο Π3 του Ε.Π.).

Πρόταση για την πλατεία Τζανακάκη (από παραδοτέο Π3 του Ε.Π.).

- Έρευνα υλικών , τυπολογίες κατασκευών σκίασης για εμπορική χρήση , αστικός εξοπλισμός.

Υλικότητα , σκίαση, εξοπλισμός (από παραδοτέο Π3 του Ε.Π.).

- Πλήρης καταγραφή της υφιστάμενης φύτευσης και πρόταση για νέα φύτευση βασισμένη στην τοπική βλάστηση και το μεσογειακό κλίμα.

Σχέδιο προτεινόμενης φύτευσης (από παραδοτέο Π3 του Ε.Π.).

- Καταγραφή μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου των απόψεων – παρατηρήσεων των πολιτών της Κισιάμου , υλικό που λήφθηκε υπόψη και καταγράφηκε στην πρώτη ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης . Σε δεύτερο χρόνο οι αναλύσεις και οι προτάσεις του Ερευνητικού Προγράμματος αποτέλεσαν την βάση Δημόσιας παρουσίασης που διοργανώθηκε από τη Δημοτική Αρχή (Δήμο Κισιάμου) την Τρίτη 15 Νοέμβρη 2022 στο αμφιθέατρο του Δημαρχείου Κισιάμου όπου προβλήθηκαν και συζητήθηκαν τα υφιστάμενα προβλήματα, οι δυναμικές ευκαιρίες και οι στόχοι του προγράμματος . Η συνάντηση ολοκληρώθηκε με την ανάλυση των αρχών ανασχεδιασμού του δημόσιου χώρου και την παρουσίαση της πιλοτικής τους εφαρμογής στον βασικό άξονα του ιστορικού κέντρου Κισιάμου , την οδό Σκαλίδη και στην κομβική πλατεία Τζανακάκη μπροστά από το αρχαιολογικό μουσείο.

Μέρος από την παρουσίαση του προγράμματος (από παραδοτέο Π2 του Ε.Π.).

Τα παραδοτέα του ερευνητικού προγράμματος και ειδικότερα το τεύχος της τρίτης φάσης, αποτελούν την βάση για την σύνταξη της παρούσας τεχνικής μελέτης " Αρχιτεκτονική μελέτη προσαρμογής ερευνητικού προγράμματος «ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ» στην οδό Σκαλίδη περιοχής Ανοικτού Κέντρου Εμπορίου Δήμου Κισάμου" .

Πιο συγκεκριμένα τα παραδοτέα του ερευνητικού προγράμματος που αποτελούν αρχικό και βασικό υλικό για την σύνταξη της παρούσας μελέτης εφαρμογής είναι τα εξής:

- Τοπογραφικό διάγραμμα με αναλυτική αποτύπωση πιλοτικής περιοχής
- Αρχιτεκτονική μελέτη σε επίπεδο οριστικής μελέτης, της πιλοτικής εφαρμογής των αρχών σχεδιασμού στην οδό Αν.Σκαλίδη και την Πλατεία Τζανακάκη.
- Τρισδιάστατες απεικονίσεις
- Τεύχη καταγραφής, τεκμηρίωσης και ανάλυσης προτάσεων.
- Μελέτη φύτευσης (καταγραφή υφιστάμενης φύτευσης και ανάλυση νέας προτεινόμενης φύτευσης)

3. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ (σύντομη επισκόπηση από Παραδοτέο Π1)

3α. Η πόλη της Κισιάμου

Η Κίσσαμος ή Καστέλι ανήκει στον Δήμο Κισιάμου Περιφερειακής ενότητας Χανίων, της Περιφέρειας Κρήτης και είναι μια παραλιακή κωμόπολη, στο βορειοδυτικό άκρο της Κρήτης με πληθυσμό 4.321 κάτοικους (Δημοτική Κοινότητα Κισιάμου, ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2021). Η Κίσσαμος είναι κτισμένη πάνω στα κατάλοιπα της αρχαίας ομώνυμης πόλης αλλά το παλίμψηστο της κατοίκησης της ξεκινά από τον 4^ο π.Χ. αιώνα και ίχνη της ιστορίας της καταγράφονται από τα ελληνορωμαϊκά και Ρωμαϊκά χρόνια όπου από μικρή πόλιν και επίνειο της Πολυρρήνιας, εξελίσσεται σε εμπορικό και καλλιτεχνικό σταυροδρόμι, με αριστοκρατικές αστικές επαύλεις. Ο σεισμός του 365 μ.Χ. ανακόπτει την άνθιση της πόλης αλλά κατά την Α' περίοδο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας η Κίσσαμος και η ευρύτερη επαρχία αποκτούν ξανά σημαντική οικονομική και θρησκευτική παρουσία που συνεχίζεται και μετά την Αραβοκρατία (824-961 μ.Χ.) με τον ορισμό της ως έδρα Επισκοπής κατά την Β' Βυζαντινή περίοδο. Από τον 13^ο αιώνα και με συνεχείς επιδρομές Γενουατών και Ενετών, η πόλη κατακτάτε και κατοικείται τελικά από Ενετούς. Τότε αλλά αποκτά και το σημαντικό φρούριο του πειρατή Enrico Pescatore, στο οποίο οφείλει και την δεύτερη της ονομασία *castel kissamos* – Καστέλι Κισιάμου. Κατά την διάρκεια της ενετοκρατίας καταγράφονται αρκετές επαναστάσεις αλλά η γενικότερη εικόνα της πόλης όπως αποτυπώνεται στην αρχιτεκτονική της, δείχνει την ευημερία της δυτικής Κρήτης. Ακολουθεί η εποχή της Οθωμανικής κυριαρχίας από το 1646, μια περίοδος αναταραχών και εξεγέρσεων που τελειώνει το 1898 με την επέμβαση και των ευρωπαϊκών δυνάμεων επιτήρησης.

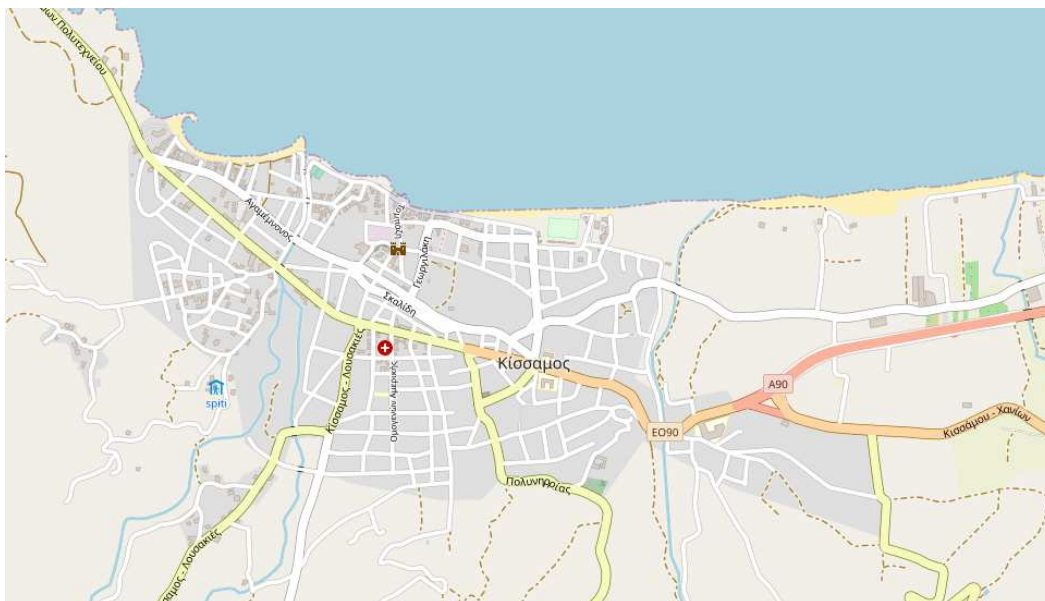
Την περίοδο της Κρητικής πολιτείας και μετά το 1913, με την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα, η Κίσσαμος σταδιακά ξαναβρίσκει την ιδιαίτερη λαϊκή πολιτιστική της ταυτότητα και αποκτά τη σύγχρονη εικόνα της. Σημαντική ιστορική στιγμή αποτελεί το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου όπου η Κίσσαμος ήταν μια από τις περιοχές που βομβαρδίστηκαν το 1941 και η πρώτη στην οποία έπεσαν Γερμανοί αλεξιπτωτιστές. Η Κίσσαμος αποτελεί σήμερα τουριστικό προορισμό σε συνδυασμό με τις διάσημες παραλίες στο Μπάλο, τα Φαλάσαρνα και το Ελαφονήσι.

Η πόλη είναι κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος βάσει της Υ.Α. 3888/21-2-1967 (ΦΕΚ 168/Β/9-3-1967) με την οποία κηρύχτηκε "ο εντός σχεδίου πόλεως Καστελίου Κισιάμου περιλαμβανόμενος χώρος και περίξ τούτου ζώνη ακτίνας 500 μ. καθ' όσον η νέα πόλις κείται επί της θέσεως της αρχαίας Κισιάμου", ενώ δεν αποτελεί κηρυγμένο παραδοσιακό οικισμό, σε σχέση με την αρχιτεκτονική και πολεοδομική της φυσιογνωμία. Η δεύτερη ονομασία της, Καστέλι, προκύπτει από το ενετικό φρούριο της πόλης. Από το ΓΠΣ του 1987 καταγράφονται προσπάθειες ένταξης ζωνών προς κήρυξη λόγω αρχαιολογικού ενδιαφέροντος ή αρχιτεκτονικής παραδοσιακής εικόνας. Επιπλέον, ορισμένα μεμονωμένα κτίσματα έχουν κηρυχθεί διατηρητέα μνημεία των ενετοτουρκικών και νεώτερων χρόνων ενώ αρκετοί είναι οι χώροι πολιτισμικού ενδιαφέροντος που ακόμα δεν έχουν χαρακτηριστεί αλλά αποτελούν ιδιαίτερης σημασίας δυναμικό. Από πολεοδομική άποψη υπάρχει πλούσιο ιστορικό πολεοδομικών σχεδίων από το 1949, με συνεχείς αναθεωρήσεις όρων και περιορισμών δόμησης, με στόχο την ορθολογική οικιστική ανάπτυξη. Σήμερα βρίσκεται σε διαδικασία ολοκλήρωσης η μελέτη του νέου ΓΠΣ.

3β. Το Ιστορικό κέντρο και η Οδός Αναγνώστου Σκαλίδη

Η οδός Αν.Σκαλίδη βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της πόλης Κίσσαμος (ή Καστέλι) , μεταξύ των δρόμων των Εθναρχών Πολεμιστών 1941 στα ανατολικά και της οδού Λιονάκη στα δυτικά. Αναπτύσσεται παράλληλα με το παραλιακό μέτωπο σε μία απόσταση από αυτήν περίπου 200 μέτρων αλλά με σημαντική υψομετρική διαφορά περίπου 17μ.

Παράλληλοι οδοί βόρεια είναι η οδός Καμπούρη και νότια η οδός Παπαγιαννάκη, επίσης από τους παλαιότερους δρόμους του Ιστορικού κέντρου. Εφάπτεται με την Πλατεία Τζανακάκη, όπου βρίσκεται το αρχαιολογικό μουσείο Κισάμου και μέσω των μικρών κάθετων οδών Φρουδάκη και Ομογενών Αμερικής συνδέεται με την Πλατεία Ελευθερίου Βενιζέλου και την Οδό Ηρώων Πολυτεχνείου , τον βασικό οδικό άξονα της πόλης.

stigma, η οδός Αν.Σκαλίδη στο κέντρο του ιστορικού και πολεοδομικού ιστού της πόλης.

Η οδός Αν.Σκαλίδη είναι σήμερα εμπορικός άξονας και ο παλαιότερος εμπορικός δρόμος μετά την οδό Καμπούρη, στον ιστορικό πυρήνα της Κισάμου. Το τμήμα αυτό της πόλης της Κισάμου, ανάμεσα σε δύο κεντρικές πλατείες και τις κάθετες οδούς κίνησης προς την θάλασσα, αποτελεί κεντρική και κομβική λειτουργικά περιοχή της πόλης.

Το όνομα της προέρχεται από τον οπλαρχηγό Αναγνώστη Σκαλίδη, ο οποίος αγωνίστηκε στα επαναστατικά κινήματα για την απελευθέρωση του Καστελίου Κισάμου από τον Οθωμανικό ζυγό , στα μέσα του 19ου αιώνα.

Τα πρώτα τεκμήρια που έχουμε για την οδό Σκαλίδη οδηγούν πίσω στον 17^ο αιώνα, σε απεικόνιση της Κισάμου από τον Raffaele Monanni, απεσταλμένο του Ενετού Προβλεπτή και Μηχανικό του Βασιλείου της Κρήτης όπου διακρίνεται και το ενετοτουρκικό κάστρο της πόλης . Σήμερα στην Οδό Αν. Σκαλίδη διακρίνονται σε διάσπαρτα σημεία εναπομείναντα τμήματα του ενετοτουρκικού φρουρίου .

Τμήμα της οδού Α. Σκαλίδη, πάνω στον χάρτη το Μοναστήρι και χρωματική αναπαράσταση του Ενετικού Φρουρίου και της Οθωμανικής Επέκτασης (από παραδοτέο Π2 του Ε.Π.)

Από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα η πόλη επεκτείνεται γύρω από τον κεντρικό άξονα της οδού Αν.Σκαλίδη, μέχρι το πρώτο Σχέδιο Πόλης του 1949 όπου σχεδιάζεται η οδός Ηρώων Πολυτεχνείου με την διάνοιξη της οποίας μεταφέρεται η κύρια κυκλοφορία από και προς Χανιά. Ωστόσο, η οδός παραμένει ο εμπορικός άξονας της πόλης, με την παράλληλη οδό Καμπούρη να λειτουργεί επικουρικά, αφού βρίσκεται περίπου 2.50μ. χαμηλότερα. Τα κτίσματα στο όριο των δυο οδών γίνονται διώροφα, με το ισόγειο της οδού Καμπούρη να παίρνει τη χρήση αποθηκευτικού χώρου, και τον όροφο (ισόγειο από οδό Σκαλίδη) να περιλαμβάνει καταστήματα. Η Οδός Σκαλίδη έχει διατηρήσει μέχρι σήμερα το μικρό σχετικά πλάτος της και τα χαρακτηριστικά στενομέτωπα κτίρια χαμηλού ύψους και στις δυο πλευρές της.

Η οδός Αν.Σκαλίδη ως ιστορικό και κοινωνικό κέντρο της πόλης είναι καταγεγραμμένη στην μνήμη πολιτών και επισκεπτών, με πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων στη διάρκεια των χρόνων και χαρακτηριστικών εμπορικών καταστημάτων στα στενομέτωπα ισόγεια.

«Τσαρσί», η αγορά της Κισάμου.

Παλιό καφενείο (Αρχείο Ιωάννη Παπαδάκη)

Εμπορικές και πολιτιστικές δραστηριότητες στην Οδό Α. Σκαλίδη από τις αρχές και τα μέσα του 20ου αιώνα, πηγή Ανυφαντής. (από παραδοτέο Π2 του Ε.Π.)

Χρωματική αποτύπωση όψεων από την οδό Αν Σκαλίδη (από παραδοτέο Π3 του Ε.Π.)

Αεροφωτογραφία Κισιάμου με τοπόσημα και περιοχή παρέμβασης.

Σημαντικά τοπόσημα στην περιοχή της οδού Αν. Σκαλίδη σημειώνονται :

- Το Ενετοτουρκικό Φρούριο της Κισιάμου , κατασκευασμένο στις αρχές του 13^{ου} αιώνα . Τμήματα του σώζονται σε διάφορα σημεία και είναι επίσης ορατό την οδό Αν. Σκαλίδη.

Τμήμα του ενετοτουρκικού φρουρίου διακριτό από την οδό Σκαλίδη (από παραδοτέο Π2 του Ε.Π.)

- Το Αρχαιολογικό Μουσείο Κισάμου στην Πλ.Τζανακάκη , που στεγάζεται σε ενετοτουρκικό μνημείο της Κισάμου και μέσα από την έκθεσή του αφηγείται την ιστορία της ευρύτερης περιοχής από την προϊστορική εποχή μέχρι και την ύστερη αρχαιότητα δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη ρωμαϊκή πόλη της Κισάμου.

- Ο Ιερός Ναός Αγίου Σπυρίδωνα , πολιούχου της πόλης, στο βορειοανατολικό άκρο της οδού Σκαλίδη .

- Ο Ιερός Ναός Αρχαγγέλων στην πλατεία Τζανακάκη που σε επιγραφή της όψης του αναφέρεται ότι οικοδομήθηκε το 1595 και αποτελεί σήμερα κεντρικό τοπόδημο της οδού Σκαλίδη.

- Η ενετική Κρήνη Μαρή στο βορειοανατολικό άκρο της οδού Αν.Σκαλίδη . Η κρήνη τροφοδοτούσε τα γύρω νοικοκυριά αλλά χρησιμοποιούνταν και για άρδευση. Υπάρχει μονοπάτι για τη μετακίνηση των οικιστών μέχρι την κρήνη που σήμερα είναι αναστυλωμένη και προσιτή από την οδό Σκαλίδη μέσω κάθετου ανοίγματος και σκάλας προς την οδό Καμπούρη.

- Το Δημαρχείο Δήμου Κισάμου που βρίσκεται στην συνέχεια της οδού Σκαλίδη προς τα ανατολικά .

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ στην ΟΔΟ ΑΝ.ΣΚΑΛΙΔΗ

4α. Κύρια γεωμετρικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της περιοχής

Τα οικοδομικά τετράγωνα που γειτνιάζουν της οδού Σκαλίδη περιλαμβάνουν αρκετά κενά κελύφη. Ωστόσο παρουσιάζονται εστίες τοπικής επαγγελματικής ενεργητικότητας και επιχειρηματικότητας. Αναλυτικότερα στα κτίρια της οδού σήμερα υπάρχουν :

- Εμπορικά καταστήματα (είδη ρουχισμού, βιβλιοπωλεία, ηλ. συσκευές, τρόφιμα κτλ.)
- Ιδιωτικά Γραφεία παροχής υπηρεσιών (λογιστήρια, κτηματομεσιτικά γραφεία, τεχνικά γραφεία, ταξιδιωτικά πρακτορεία κτλ.)
- Ιδιωτικά ιατρεία
- Καταστήματα εστίασης (καφέ, ζαχαροπλαστεία, αρτοποιεία, ταχυφαγεία κτλ.)
- Ξενοδοχεία
- Κατοικίες

Οι κατοικίες είναι μονώροφες ή διώροφες με καθαρούς όγκους και λιτές προσόψεις που ορίζουν το μέτωπο του εμπορικού δρόμου, και ενίοτε δευτερεύουσες όψεις που διαμορφώνονται γύρω από μία εσωτερική αυλή.

Η οδός Σκαλίδη παρουσιάζει ένα συνεχές και αδιάσπαστο μέτωπο και από τις 2 όψεις της, στο μεγαλύτερο μέρος του μήκος της. Οι κατόψεις των κτηρίων είναι στενομέτωπες με μεγάλο μήκος και μικρό πλάτος. Ως προς τη χρήση τους τα κτήρια ακολουθούν γενικά ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό. Εμπορική χρήση στο ισόγειο με μεγάλα ανοίγματα για να μπορεί να διοχετευτεί φως και αέρας μέχρι το βάθος των στενομέτωπων χώρων τους και κατοικία στον όροφο. Ορθογώνια ανοίγματα με μεγάλα πλάτη και ύψη αλλά και ανοίγματα με τοξωτή επίστεψη αποτελούν τις δύο βασικές χαρακτηριστικές ταυτότητες των ισογείων κουφωμάτων. Ο όροφος συνήθως αποτελεί τη κατοικία της οικογένειας που διαχειριζόταν το εμπόριο του ισογείου. Αυτές οι κατοικίες διαμορφώνονται μορφολογικά ανάλογα με την οικονομική επιφάνεια των οικογενειών καθώς και το είδος των εμπορευμάτων τα οποία διακινούνται στα καταστήματα τους.

Χαρακτηριστικές όψεις από την οδό Αν.Σκαλίδη

Το μέγεθος του μετώπου των ιδιοκτησιών διαμορφώνεται διαφορετικά στα δύο άκρα της οδού Σκαλίδη, ανατολικά, δυτικά αλλά και στο βόρειο μέτωπο μετά την πλατεία Τζανακάκη όπου τα κτήρια γίνονται μικρότερα τόσο σε πλάτος όσο και σε ύψος. Στην περιοχή αυτή και σε αρκετά σημεία της αγοράς υπάρχουν υπολείμματα του ενετοτουρκικού τοίχους ενσωματωμένα στο μεγαλύτερο μέρος τους ως δομικά στοιχεία του κάθε κτιρίου.

Το μέτωπο των κτιρίων με το ομοιόμορφο ύψος και την γραμμική διάταξη, διακόπτεται με μικρά και κρυμμένα στενά περάσματα – δρομάκια που διατηρούν την σύνδεση με την οδό Καμπούρη, την οδό Περίδου και την οδό Παπαγιαννάκη και δημιουργούν μία ενδιαφέρουσα εκτόνωση. Τα ανοίγματα αυτά αποτελούν ενδιαφέρουσες οπτικές φυγές προς τα βουνά νοτιοανατολικά και προς την θάλασσα του κόλπου Κισάμου βόρεια .

Στενά σοκάκια οδού Α. Σκαλίδη.

Ως προς την γεωμετρία της η οδός Σκαλίδη έχει μέσο πλάτος 10μ από κτίριο σε κτίριο και σήμερα λειτουργεί ως οδός μονής κατεύθυνσης με οδόστρωμα πλάτους 4μ και πλευρικά πεζοδρόμια με κυμαινόμενα πλάτος.

Σημαντικά δυναμικά σημεία αποτελούν οι κόμβοι συνάντησης με τις κάθετες οδούς και κυρίως το κεντρικό άνοιγμα της πλατείας Τζανακάκη που αποτελεί και τον κόμβο κίνησης προς το παραλιακό μέτωπο.

Οδός Σκαλίδη προς Πλατεία Τζανακάκη

Τοπογραφική αποτύπωση οδός Αν.Σκαλίδη και πλ.Τζανακάκη

4β. Συνοπτική περιγραφή προβλημάτων στην υφιστάμενη κατάσταση

Η πόλη της Κισιάμου στην πορεία της σύγχρονης εξέλιξής της δεν δομήθηκε με τρόπο ώστε να αποτελεί συνέχεια της σπουδαίας αρχαιολογικής και πολιτιστικής της κληρονομιάς, ενώ πολλά από τα υφιστάμενα αξιόλογα δείγματα αυτής της κληρονομιάς είναι μάλλον αόρατα για τον επισκέπτη.

Η οδός Σκαλίδη σήμερα φαίνεται να έχει χάσει την φυσιογνωμία της, έχοντας σταδιακά υιοθετήσει ξένους κανόνες εγγραφής των αστικών στοιχείων, απαξιώνοντας ή και καταστρέφοντας τα χαρακτηριστικά αυτής της μοναδικής Φυσιογνωμίας.

Πιο αναλυτικά τα τεχνικά προβλήματα που αναγνωρίζονται είναι τα εξής :

- Προσβασιμότητα :

Ελλιπής προσβασιμότητα λόγω εμποδίων , φθαρμένων υλικών επίστρωσης , έλλειψης σήμανσης (δεν υπάρχει όδευση για άτομα με μειωμένη όραση)και μη ικανού αστικού φωτισμού.

- Προβληματική φύτευση :

Οι φυτεύσεις στο μήκος της οδού βρίσκονται σε θέσεις πολύ κοντά στις όψεις των κτιρίων και αυτό εμποδίζει την σωστή ανάπτυξη της κόμης τους και δημιουργεί προβλήματα στα μπαλκόνια των ορόφων. Τα υφιστάμενα δέντρα είναι στην πλειοψηφία τους Φίκι που έχουν δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στα πεζοδρόμια ανασπώντας τις πλάκες με το ριζικό τους σύστημα. Καθώς ο προσανατολισμός και το μικρό πλάτος της οδού Σκαλίδη εξασφαλίζουν σκιερους χώρους , τα αειθαλή δέντρα δεν είναι απαραίτητα σε τόση πυκνότητα ενώ λείπει εντελώς από την περιοχή το χρώμα και το άρωμα των τοπικών ειδών.

Προβληματική ανάπτυξη δέντρων.

- Φωτισμός :

Ο αστικός φωτισμός είναι μεν πυκνά τοποθετημένος αλλά τα φωτιστικά σώματα είναι παλαιάς τεχνολογίας και σχετικά ενεργοβόρα. Η πυκνότητα του υφιστάμενου αστικού φωτισμού σε σχέση με την ακατάλληλη φύτευση και την στενότητα του χώρου αποτελεί επίσης πρόβλημα.

- Διαχείριση όμβριων :

Σε επίπεδο ΩΚΟ, υπάρχει και λειτουργεί δίκτυο όμβριων αλλά δεν συνδέονται σε αυτό οι περισσότερες από τις υδρορροές των όμορων κτιρίων .

- Φθορές :

Λόγω παλαιότητας αλλά και μη συντήρησης παρατηρούνται φθορές στα υλικά επιστρώσεων και στον αστικό εξοπλισμό της οδού.

- Κυκλοφορία και Ασφάλεια :

Η μεγάλη όχληση από την κίνηση των οχημάτων δυσχεραίνει και αποθαρρύνει την κίνηση των πεζών και η ανύπαρκτη σήμανση των διαβάσεων δημιουργεί και θέματα οδικής ασφάλειας. Το πλάτος της ασφάλτου στα 4 μ. αφήνει περιθώρια για παράνομη στάθμευση με μερική κατάληψη των πεζοδρομίων . Η κίνηση στο δρόμο πολύ συχνά παρεμποδίζεται από παράνομα σταθμευμένα οχήματα , ενώ η τοποθέτηση μεταλλικών κιγκλιδωμάτων μπορεί να εξασφαλίζει μερικώς την ασφαλή κίνηση των πεζών , αλλά ταυτόχρονα κατακερματίζει τον ήδη περιορισμένο σε πλάτος άξονα.

Σε επίπεδο λειτουργίας και χρήσης του δημόσιου χώρου και ως αποτέλεσμα και των παραπάνω τεχνικών θεμάτων παρατηρούμε τα εξής:

- Εμπορικότητα και χρήσεις:

Παρότι η οδός Α. Σκαλίδη, η παλιά αγορά της πόλης της Κισιάμου, εμφανίζει τοπικά δυναμικά σημεία ανάπτυξης, στο μεγαλύτερο μέρος της παρουσιάζει τμήματα ανενεργά και υποβαθμισμένα. Τα τελευταία 40 περίπου χρόνια με τη ραγδαία τουριστική ανάπτυξη της δυτικής πλευράς του νομού Χανίων, η παλιά εμπορική οδός μεταφέρθηκε στον νέο πιο εμπορικό δρόμο, τμήμα του ΒΟΑΚ, την οδό Ηρώων Πολυτεχνείου. Επιπρόσθετα, η οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων και πρόσφατα τα συνεχόμενα περιοριστικά μέτρα λόγω covid-19 , έχουν πλήξει την οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή με αισθητά περισσότερες κλειστές επιχειρήσεις και ερήμωση του δημόσιου χώρου. Παρόλα αυτά ορισμένα σημεία της οδού διατηρούν την εμπορική της χρήση σε αρκετά ικανοποιητικό επίπεδο.

Κλειστά καταστήματα.

- Αλλοίωσης φυσιογνωμίας:

Τα τελευταία χρόνια ιδιωτικές προσπάθειες επιχειρηματιών δημιούργησαν αρκετές καλαίσθητες αλλά και αρκετές ασύμβατες με την ταυτότητα του τόπου, παρεμβάσεις στα κτήρια και στον δημόσιο χώρο. Ταυτόχρονα, τα δύο άκρα της οδού παρουσιάζουν έλλειψη σχεδιασμού με αποτέλεσμα να δημιουργούν έναν αμήχανο δημόσιο χώρο, τον οποίο αποφεύγουν να χρησιμοποιήσουν οι πεζοί καθώς δεν παρέχει τα απαραίτητα για την ασφάλη και άνετη κίνησή τους.

- Απαξίωση δημόσιου χώρου:

Ενώ στους δρόμους γύρω από την πλατεία συνεχίζει να υπάρχει κίνηση και αλληλεπίδραση πεζών, η οδός Σκαλίδη φαίνεται να αναπτύσσεται δυτικά ενώ ανατολικά να ερημοποιείται. Δεν καταφέρνει να κρατήσει τους διερχόμενους και μάλιστα φαίνεται πως οι άνθρωποι γενικά την προσπερνούν ή τη διασχίζουν χωρίς να περιηγούνται στα καταστήματα ή στις υποπεριοχές της. Λόγω της γενικότερης απαξίωσης της οδού γίνονται έτσι αδιάφορα και μη ελκυστικά στον επισκέπτη, σημαντικά τοπόσημα και μνημεία της περιοχής (το Αρχαιολογικό Μουσείο Κισάμου, η κρήνη του Μαρή, τα εναπομείναντα ψήγματα των τειχών του ενετοτουρκικού κάστρου, οι ιστορικές εκκλησίες κλπ.) .

4γ. Ανάλυση δυναμικών στοιχείων στην υφιστάμενη κατάσταση

Παρά τα εμφανή προβλήματα η οδός Αν.Σκαλίδη παραμένει κεντροβαρικός άξονας της πόλης, με μοναδικές ποιότητες που μπορούν με κατάλληλες παρεμβάσεις να συμβάλλουν στην αναζωογόνηση της εμπορικής δραστηριότητας και την ενίσχυση της επισκεψιμότητας σε έναν νέο θελκτικό και ποιοτικό δημόσιο χώρο.

Πιο αναλυτικά στην υφιστάμενη εικόνα της οδού, καταγράφονται τα εξής δυναμικά επίπεδα που επηρεάζουν έντονα και το σύνολο του εμπορικού και ιστορικού κέντρου:

- Η θέση και η σχέση της με τις κεντρικές πλατείες της πόλης, άμεσα με την πλατεία Τζανακάκη και έμμεσα με την πλατεία Ελευθερίου Βενιζέλου την καθιστά ενεργό δημόσιο χώρο κίνησης και εκτόνωσης του εμπορικού και τουριστικού κόσμου.
- Η οδός Σκαλίδη έχει πολύ ήπιες υψομετρικές διαφορές προς όλους τους άξονες και μπορεί να επανέλθει στην αρχική επίπεδη κατάστασή της, απόλυτα προσπελάσιμη, με διαμπερείς οπτικά και κινητικά διαδρομές.
- Η θέση της ως προς την πρόσβαση στο παραθαλάσσιο μέτωπο της πόλης αλλά και οι οπτική φυγή προς τον κόλπο της Κισάμου προσφέρουν άμεση σύνδεση αστικού ιστού με θάλασσα.
- Υπάρχει ικανή έκταση κοινόχρηστου χώρου ώστε με σωστή διαχείριση να μπορεί να αυξηθεί η αναλογία ανοικτού δημόσιου χώρου ανά κάτοικο στην πόλη.
- Οι δεντροστοιχίες δημιουργούν ποιοτικούς διαδρόμους κίνησης. Μπορούν να συμπληρωθούν κατάλληλα και έτσι να δώσουν την αναγνωσιμότητα του τόπου μέσω της ενοποίησης του πράσινου και την ενεργοποίηση της αίσθησης της όσφρησης και των χρωμάτων που μπορούν να σηματοδοτήσουν με μοναδικό τρόπο τον δημόσιο χώρο.
- Το ενιαίο ύψος των κτηρίων, τα στενά μέτωπα και τα χαρακτηριστικά ανοίγματα των όψεων της αγοράς και στις δύο πλευρές, διαθέτουν ένα πολύ χαρακτηριστικό καμβά που πρέπει να διατηρηθεί και να αναδειχθεί με κατάλληλες χρωματικές και ήπιες οικοδομικές παρεμβάσεις. Οι Ιδιωτική πρωτοβουλία μπορεί να ακολουθήσει την δημόσια αστική ανάπλαση εφόσον υπάρξει η κατάλληλη καθοδήγηση.
- Η δυναμική δράση του τόπου που φιλοξενεί όλες τις μεγάλες πολιτιστικές και θρησκευτικές εκδηλώσεις της πόλης, εθνικές παρελάσεις, λιτανείες των Επιταφίων και του πολιούχου Αγίου Σπυρίδωνα, δράσεις για το καρναβάλι, την αναπαράσταση του Κρητικού Γάμου,

φεστιβάλ μουσικής, όπως τα “ΜΟΥΣΙΚΑ ΑΝΤΙΣΩΜΑΤΑ”, κλπ. Η πλούσια πολιτιστική ταυτότητα της πόλης που εκτυλίσσεται μέσα στην οδό Σκαλίδη αποτελεί και τον μεγαλύτερη μοχλό ενίσχυσης του δημόσιου χαρακτήρα της οδού.

Κρητικός Γάμος 1971

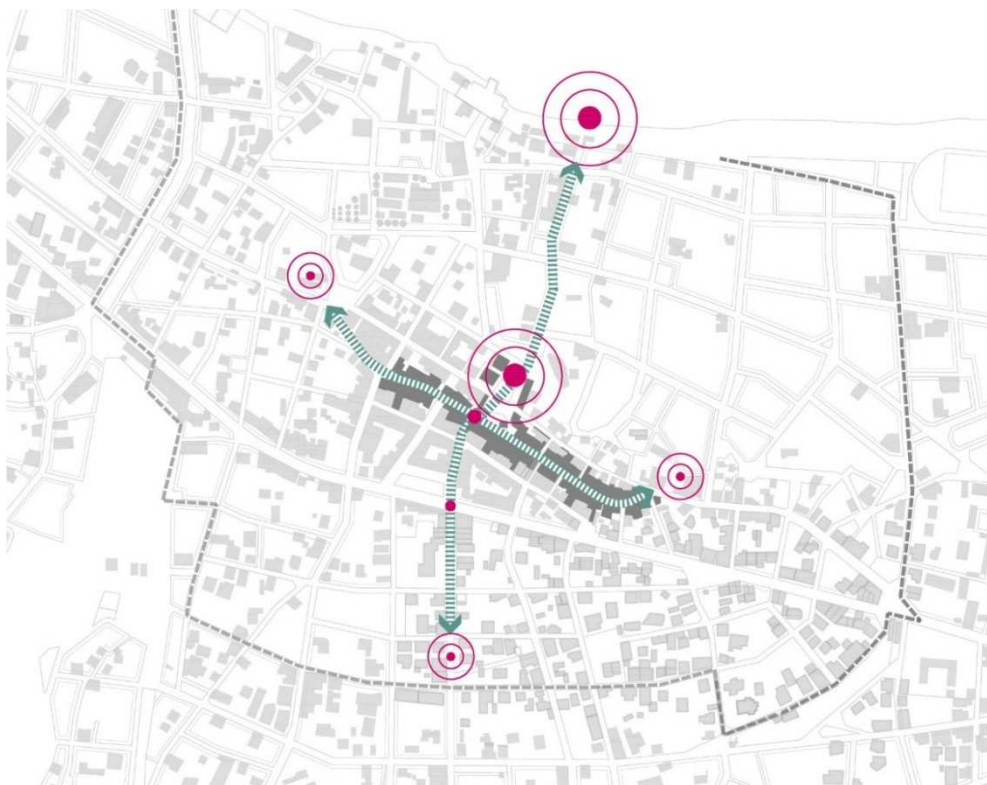

Η πλούσια πολιτιστική ζωή της οδού Αν.Σκαλίδη.

5. Η ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΣΚΑΛΙΔΗ

5α. Στόχοι μελέτης και βασικοί σχεδιαστικοί άξονες

Η οδός Αν.Σκαλίδη ορίζεται από τα τεύχη της ομάδας εργασίας του Ερευνητικού Προγράμματος του Ε.Μ.Π. , ως ο πρώτος άξονας ενεργοποίησης του ιστορικού κέντρου Κισάμου.

Διάγραμμα αξόνων ενεργοποίησης της πόλης (από παραδοτέο Π3 του Ε.Π.).

Η μελέτη αναβάθμισης της παλιάς αγοράς της οδού Α. Σκαλίδη του Δήμου Κισάμου στοχεύει στην συνολική αντιμετώπιση των προβλημάτων του κοινόχρηστου χώρου στο εμπορικό κέντρο, στην απόδοση όσο το δυνατό περισσότερο και ποιοτικού χώρου κίνησης και στάσης για τους πεζούς επισκέπτες και στην ενίσχυση της κινητικότητας των πεζών ώστε η περιοχή να γίνει θελκτική, ασφαλής και προσβάσιμη με το κύρος και τις δυναμικές μιας σύγχρονης, βιώσιμης και πολυδιάστατης εμπορικής ζώνης.

Ειδικότερα οι στόχοι της στρατηγικής περιλαμβάνουν:

- Παρεμβάσεις στο κυκλοφοριακό δίκτυο με διασφάλιση της προτεραιότητας των πεζών και των μέσων ήπιας κινητικότητας
- Διασύνδεση του Ιστορικού κέντρου με την ευρύτερη περιοχή μέσα από συρραφές των ασυνεχειών του δικτύου ροών των πεζών
- Υιοθέτηση αρχών βιοκλιματικού σχεδιασμού του δημόσιου χώρου
- Αναβάθμιση της ποιότητας του δημόσιου χώρου με ανθεκτικό αστικό εξοπλισμό που θα συγκροτεί την «ταυτότητα» της πόλης
- Εξασφάλιση όλων των απαραίτητων υποδομών ΟΚΩ
- Ανάδειξη ιστορικών τοπόσημων και αναβίωση της ιστορικής και πολιτισμικής ταυτότητας
- Ενίσχυση των εμπορικών δραστηριοτήτων του δρόμου με συνοδές χρήσεις που θα τον διατηρήσουν ζωντανό σε όλα τα ωράρια και όλες τις εποχές
- Ενεργοποίηση των αισθήσεων και της εμπειρίας του δρόμου με νέες φυτεύσεις

5β. Περιγραφή πρότασης ανάπλασης (σύμφωνα και με την πιλοτική εφαρμογή του Ερευνητικού Προγράμματος)

Ο περιορισμός του κυκλοφοριακού φόρτου , ο ορισμός της οδού Α.Σκαλίδη σε οδό ήπιας κυκλοφορίας και της ευρύτερης περιοχής του Ιστορικού κέντρου σε περιοχή ήπιας κυκλοφορίας, αποτελούν την βασική απόφαση για της ανάπλασης της περιοχής.

Η οδός Σκαλίδη είναι ένας δρόμος μεικτής χρήσης με πλάτος 9,00μ στο μεγαλύτερό του μέρος. Το πλάτος αυτό μοιράζεται σε τρεις διακριτές ζώνες , σε ενιαία υψομετρικά στάθμη :

- Ζώνη αποκλειστικής και ελεύθερης εμποδίων κίνησης πεζών,
- Ζώνη εγκαταστάσεων, αστικού εξοπλισμού και πρασίνου,
- Ζώνη κίνησης οχημάτων,

Ενδεικτική τυπολογία επίλυσης πεζόδρομου Αναγνώστου Σκαλίδη (παραδοτέο Π3 του Ε.Π.)

Κάθε ζώνη σηματοδοτείται από επιμέρους διακριτά στοιχεία στη δαπεδόστρωση αλλά και στον εξοπλισμό της.

Οι ζώνες αυτές οργανώνονται με βάση τις προδιαγραφές και τις διαστάσεις που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία και τη διαθεσιμότητα της υπάρχουσας κατάστασης:

- Για την κίνηση των πεζών δημιουργούνται, παράλληλα με τα δύο μέτωπα του δρόμου, επιφάνειες για ελεύθερη διέλευση. Απαραίτητο ελάχιστο πλάτος της ελεύθερης ζώνης όδευσης πεζών ορίζεται σύμφωνα με το ΦΕΚ 2621/Β/31.12.2009 «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών» και τις οδηγίες σχεδιασμού «Σχεδιάζοντας για όλους» του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, στο 1.50μ, διάσταση που απαιτείται κατ' ελάχιστον για την άνετη διασταύρωση πεζού με χρήστη ή οδηγό αμαξιδίου οποιασδήποτε μορφής (αναπηρικό, παιδικό, αγοράς κλπ.) ή με μεταφορέα πακέτων. Στην περίπτωση της οδού Σκαλίδη υιοθετείται ελάχιστο πλάτος ελεύθερης κίνησης στο 1.60μ. κατά το ένα μέτωπο, που περιλαμβάνει οδηγό όδευσης τυφλών με συνεχή και αδιάκοπη όδευση, σε απόσταση τουλάχιστον 0.50μ. από τη ρυμοτομική

γραμμή . Στο απέναντι μέτωπο του δρόμου και λόγω των υφιστάμενων γεωμετρικών περιορισμών ορίζεται ελάχιστο πλάτος ελεύθερης κίνησης 1μ. που στην πραγματικότητα συμπληρώνεται και εκτονώνεται στην όμορη συνεπίπεδη ζώνη .

- Η ζώνη εγκαταστάσεων, αστικού εξοπλισμού και πρασίνου ορίζεται βάσει του πλάτους στο εκάστοτε σημείο της οδού Σκαλίδη και περιλαμβάνει θέσεις σκιάστρων, καθιστικών και φύτευσης, αλλά και ειδικών επιφανειών για λοιπό αστικό εξοπλισμό, όπως κάδοι αστικών απορριμμάτων , φωτιστικοί στύλοι, θέσεις στάθμευσης ποδηλάτων και τα πλατώματα απόληξης σοκακιών και στοών.

Η επανάληψη των στοιχείων αυτών δημιουργεί ένα σύστημα με εναλλασσόμενες σκληρές και μαλακές περιοχές. Στις περιοχές αυτές, το υφιστάμενο αστικό πράσινο, όπου αυτό είναι εφικτό, διατηρείται και εμπλουτίζεται, ενώ ταυτόχρονα χρησιμοποιείται ως διακοπή του υλικού που καλύπτει το δάπεδο της ζώνης στάσης και ανάπαυσης, στην οποία μέσω των προτεινόμενων φυτεύσεων εξελίσσεται όλη η βιοποικιλότητα της περιοχής με στόχο τη διατήρηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του υπάρχοντος οικοσυστήματος.

- Η ελεύθερη ζώνη διέλευσης οχημάτων μονίμων κατοίκων και οχημάτων έκτακτης ανάγκης ορίζεται ως ζώνη ενιαίου πλάτους 3,25μ. Η ζώνη αυτή διαφοροποιείται και σηματοδοτείται με την αλλαγή του υλικού δαπεδόστρωσης με την τοποθέτηση κυβόλιθου, ενώ διατρέχει όλο το μήκος του άξονα της οδού.

Ακολουθεί μια συνεχή, αλλά οφιοειδή οργάνωση, με εναλλαγές κατεύθυνσης, ώστε να αποθαρρύνεται η ανάπτυξη μεγάλων ταχυτήτων. Προτείνεται θέσπιση ωραρίου ανεφοδιασμού και φορτοεκφόρτωσης ώστε κατά τις εμπορικές ώρες αιχμής η οδός Αν. Σκαλίδη να είναι ανοικτή μόνο για οχήματα έκτακτης ανάγκης.

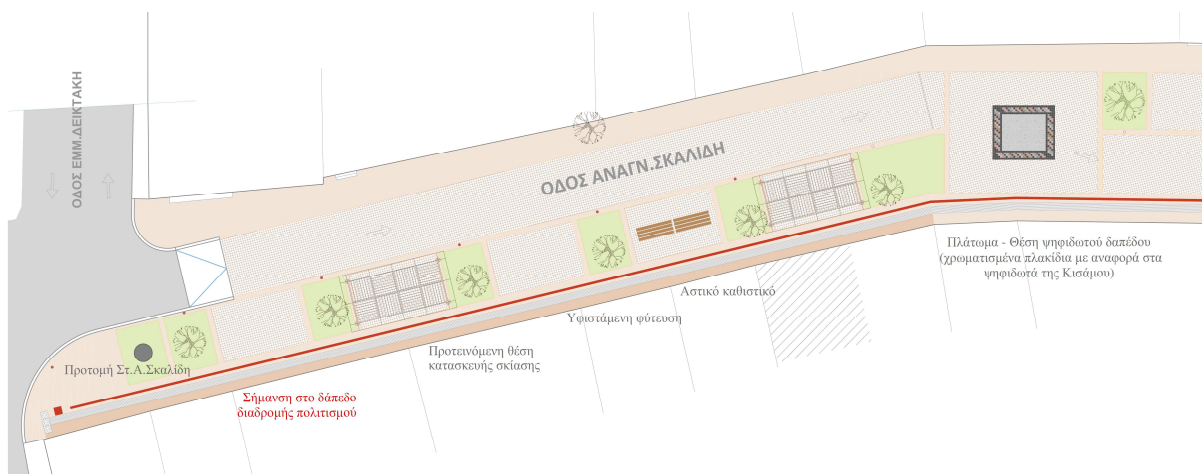
Σε επιλεγμένες περιοχές κατά μήκος του δρόμου σχεδιάζονται πλατώματα που σηματοδοτούν την αλλαγή κλίσης στην πορεία των οχημάτων και εξυπηρετούν στην στάθμευση οχημάτων ανεφοδιασμού και ΑΜΕΑ . Τα σημεία αυτά τοποθετούνται, όπου είναι δυνατόν, στις διασταυρώσεις της οδού Σκαλίδη με κάθετους άξονες.

Για την σηματοδότηση σχεδιάστηκαν από την ερευνητική ομάδα μοτίβα εμπνευσμένα από τα ψηφιδωτά που έχουν βρεθεί στις ρωμαϊκές επαύλεις στην Κίσαμο, προσδίδοντας ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ανάκλησης της ιστορικής μνήμης στον σημαντικό αυτό άξονα του κέντρου της πόλης.

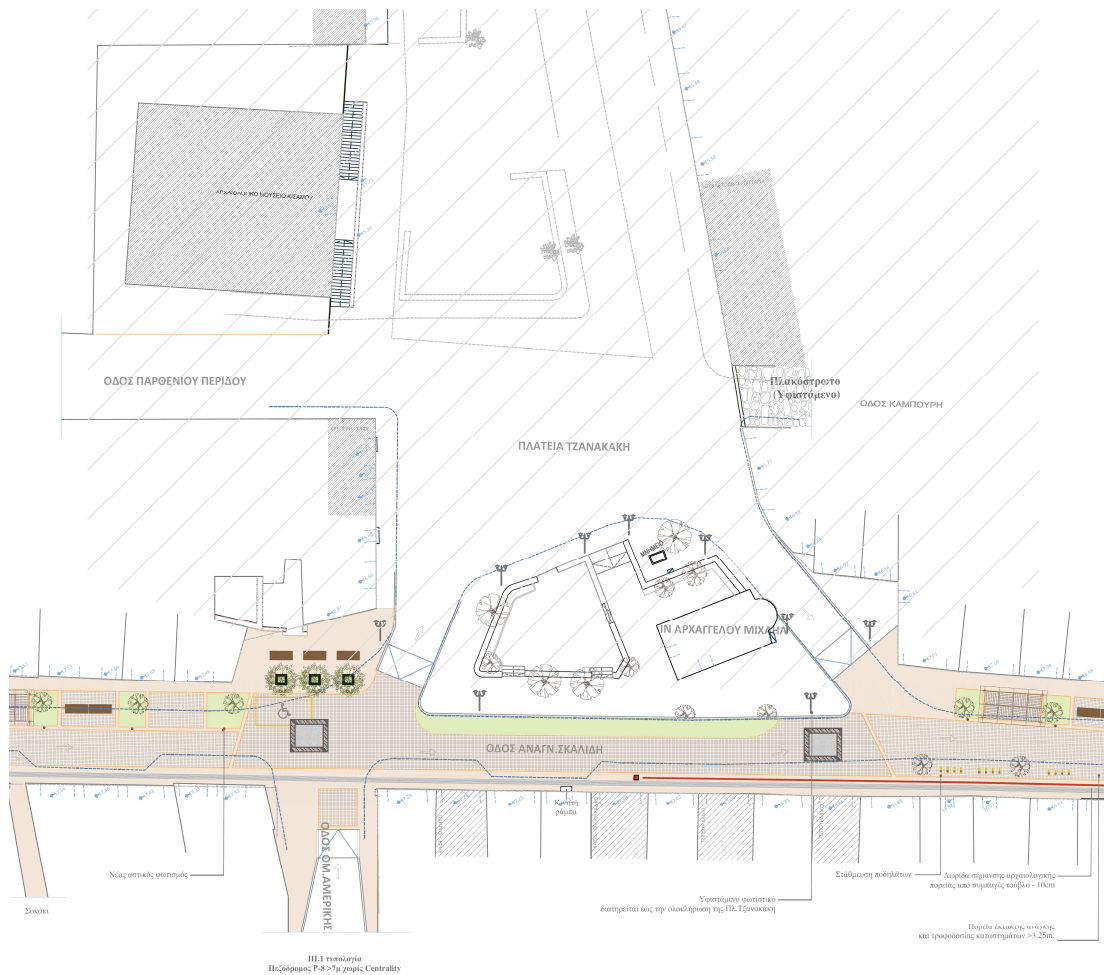
Η χρωματική ανάλυση των ψηφιδών και η συσχέτιση των χρωμάτων στα θέματα των ψηφιδωτών αποτέλεσε την βάση για την δημιουργία των διακοσμητικών μοτίβων.

Παράδειγμα μοτίβου : Αρχικό ψηφιδωτό (αριστερά) και εκσυγχρονισμένη εκδοχή του (δεξιά).

Δυτικό τμήμα οδού Αν.Σκαλίδη από αρχιτεκτονική μελέτη εφαρμογής.

Κεντρικό τμήμα οδού Αν.Σκαλίδη – σύνδεση με υφιστάμενη κατάσταση πλατείας Τζανακάκη (αρχιτεκτονική μελέτη εφαρμογής)

Ο νέος φωτισμός της οδού προτείνεται να εγκατασταθεί κεντρικά στον άξονά της , οπότε με λιγότερους ιστούς και κατάλληλη επιλογή φωτιστικών σωμάτων , ο φωτισμός διαχέεται ομοιόμορφα σε όλες τις περιοχές (κίνηση οχημάτων , κίνηση και στάση πεζών) , δεν δημιουργείται όχληση στους ορόφους των κτιρίων που συχνά έχουν χρήση κατοικίας και διαχωρίζεται από τις δεντροστοιχίες , υφιστάμενες και νέες.

Στην ίδια κεντρική όδευση τοποθετούνται σχάρες απορροής ομβρίων οι οποίες συνδέονται στον υφιστάμενο αγωγό ομβρίων που διατρέχει την οδό Αν.Σκαλίδη . Στο υφιστάμενο αυτό δίκτυο συνδέονται κατάλληλα και οι υδρορροές των όμορων κτιρίων.

5γ. Υλικά

Η οδός Αναγνώστου Σκαλίδη επιστρώνεται ως ένα ενιαίο επίπεδο με κυβόλιθους στη ζώνη κίνησης τροχοφόρων, ενώ διαχωριστικά φιλέτα χυτού υλικού ψυχρού σκυροδέματος με χρώμα διαμορφώνουν και σηματοδοτούν τη ζώνη κίνησης πεζών αλλά και τη ζώνη εξοπλισμού/στάσης.

Τα βασικά υλικά για την ενοποίηση των επιφανειών στην οδό Αν.Σκαλίδη , είναι :

Ζώνες ελεύθερες εμποδίων για κίνηση πεζών παράλληλα με τα κτίρια (σταθερό πλάτος 1,60μ Νότια και προσαρμοσμένο πλάτος min 0,90μ Βόρεια) :

- έγχρωμο χυτό βοτσαλωτό κονίαμα τύπου πάχους 5 – 7 εκ. εφαρμοσμένο πάνω σε υπόστρωμα από ελαφρά οπλισμένο σκυρόδεμα πάχους 10 εκ. Το κονίαμα αποτελείται από βότσαλα αναμειγμένα με αδρανή υλικά ειδικής σύνθεσης (κεραμικό υλικό, θηραϊκή γη, κίτρινη άμμο, ξανθή άμμο) που δημιουργούν φόντο σε γήινα χρώματα . Τα βότσαλα και τα αδρανή βρίσκονται σε ολόκληρη την μάζα του μίγματος και όχι μόνο στην επιφάνεια και θα είναι πάχους 8mm - 16mm και χρώματος ξανθά, μαύρα (μαύρο-γκρι) λευκά σε συνδυασμό με κεραμική ψηφίδα .

Ο οδηγός όδευσης τυφλών κατασκευάζεται με πλάτος 0,30μ. εντός της ελεύθερης ζώνης όδευσης πεζών. Για την κατασκευή του οδηγού όδευσης τυφλών χρησιμοποιούνται τετράγωνες πλάκες αντιολισθηρές, πλευράς 0,30μ. και χρώματος γκρι .

Οι διασταυρώσεις και οι αλλαγές κατεύθυνσης σηματοδοτούνται με τα διακοσμητικά μοτίβα τετράγωνης κάτοψης με έγχρωμους κυβόλιθους και θέματα εμπνευσμένα από τα μωσαϊκά των ρωμαϊκών επαύλεων της Κισιάμου. Τα μοτίβα θα κατασκευαστούν σύμφωνα με τα σχέδια της μελέτης και τις υποδείξεις της επιβλέπουσας υπηρεσίας.

Για τη σηματοδότηση της Πολιτιστικής Θεματικής Διαδρομής προτείνεται το συμπαγές τούβλο τεχνητής παλαιώσης, που θα ενσωματώνεται στο χυτό υλικό της ζώνης ελεύθερης όδευσης.

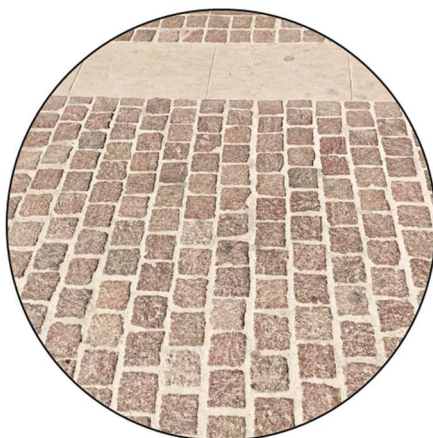
Χυτό βοτσαλωτό δάπεδο και σήμανση με κεραμικό τούβλο.

Ζώνη εγκαταστάσεων πλάτους 3,00 μ έως 3,50 μ:

- περιοχές αστικών καθιστικών ή ανάπτυξης τραπεζοκαθισμάτων με δυνατότητα τοποθέτησης κατασκευής σκίασης : πέτρινος κυβόλιθος σε χρώμα ώχρας (10x10 ή 14x14 και πάχους 8 έως 10 εκ. τοποθετημένος με αρμούς έως 1,8 εκ.
- περιοχή πρασίνου : κηπευτικό χώμα και κατάλληλη φύτευση (δέντρα και χαμηλή φύτευση σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη του ερευνητικού προγράμματος) με εγκατάσταση συστήματος άρδευσης.

Ζώνη κίνησης οχημάτων σταθερού πλάτους 3,25 μ.:

- πέτρινος κυβόλιθος σε χρώμα ώχρας (10x10 ή 14x14 και πάχους 8 έως 10 εκ. τοποθετημένος με αρμούς έως 1,8 εκ. Οι κυβόλιθοι, τοποθετούνται σε κατάλληλα διαμορφωμένη πλάκα από σκυρόδεμα , οπλισμένο με πλέγμα για την διασφάλιση της σταθερότητας στη ζώνη κίνησης οχημάτων . Το σκυρόδεμα εδράζεται σε υπόστρωμα θραυστής άμμου κοκκομετρίας 0/8mm (λατομείου) καθαρής χωρίς ρυπαντικές προσμίξεις με κλίσεις κατάλληλες προς τη διεύθυνση απορροής των όμβριων και ελάχιστη κλίση 2%.

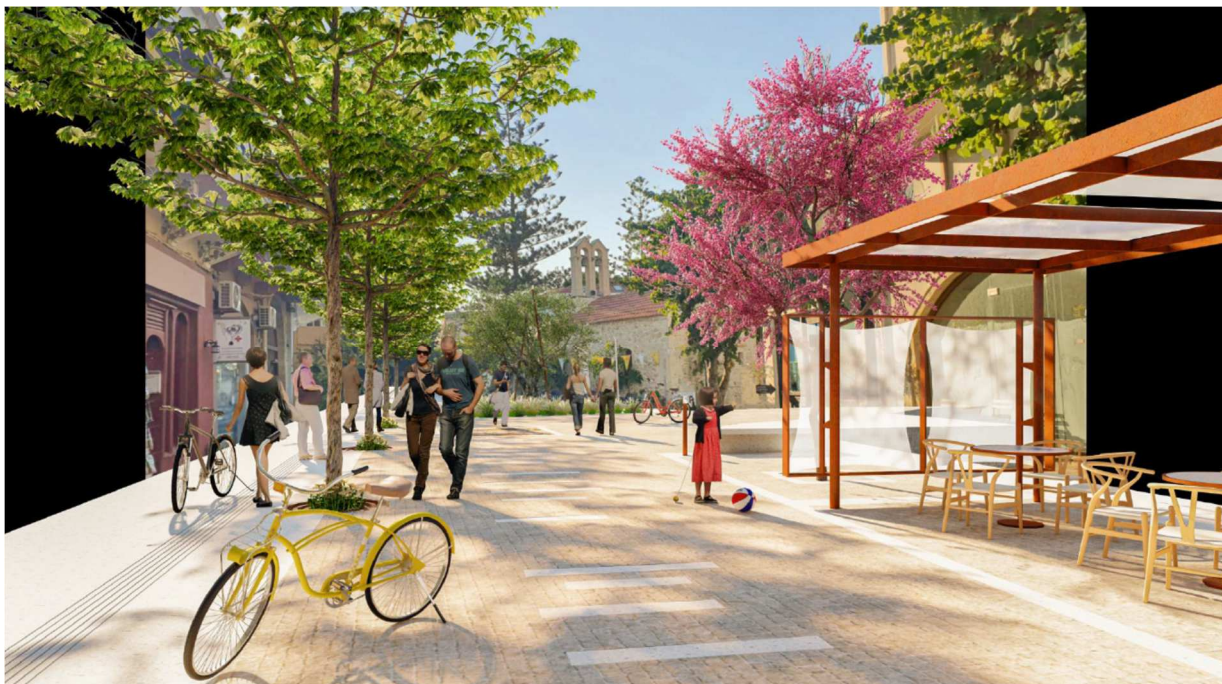

Κυβόλιθοι χρωματισμού ώχρας.

Στη διαμήκη διαδρομή της οδού Σκαλίδη τοποθετούνται διάφοροι τύποι καθιστικών και εξοπλισμού στάσης. Τα καθίσματα στάσης σε όλες τις γραμμικές παρεμβάσεις της περιοχής επέμβασης τοποθετούνται σε συγκεκριμένα σημεία ανάλογα την κάτοψη. Κατασκευάζονται με μεταλλική βάση από λαμαρίνα corten και καθιστικές επιφάνειες και πλάτη από κατάλληλα επεξεργασμένη ξυλεία εξωτερικού χώρου (τροπική) σε λωρίδες πάχους 5 εκ.

Ενδεικτικά αστικά καθίσματα με πλάτη.

Ενδεικτικές τρισδιάστατες απεικονίσεις της πρότασης του ερευνητικού προγράμματος για την οδό Σκαλίδη.

5δ. Συνοπτική περιγραφή εργασιών

Προβλέπονται εργασίες :

- Καθαίρεση του συνόλου των επιστρώσεων πεζοδρομίων και της ασφάλτου του δρόμου
- Απομάκρυνση φυτών και δέντρων όπως προτείνεται στην φυτοτεχνική μελέτη και απομάκρυνση υφιστάμενου αστικού εξοπλισμού και σημάτων
- Εργασίες εγκατάστασης νέων υποδομών ομβρίων και δικτύου υδρορρών
- Εργασίες εγκατάστασης υποδομής αστικού φωτισμού
- Χωματοургικές εργασίες διαμόρφωσης τελικών επιφανειών στα υψόμετρα της μελέτης εφαρμογής
- Κατασκευές από σκυρόδεμα για τελικές επιφάνειες υποβάσεων , φρεάτια κτλ.
- Εγκατάσταση νέου πρασίνου στα νέα παρτέρια και νέου δικτύου άρδευσης στο σύνολο της περιοχής
- Συντήρηση και θεραπεία υφιστάμενων δέντρων
- Επιστρώσεις επιφανειών με τελικά υλικά ανά περιοχή με οδεύσεις τυφλών , σήμανση πολιτιστικής διαδρομής και κατασκευή μοτίβων
- Προσαρμογή πλακοστρώσεων με υφιστάμενες πλακοστρώσεις στα σημεία εισόδου και εξόδου προς υφιστάμενες οδούς
- Εγκατάσταση νέου φωτισμού
- Εγκατάσταση αστικού εξοπλισμού (παγκάκια , προστατευτικά πεζοδρομίου , parking μηχανών και ποδηλάτων, κάδοι)
- Προσαρμογή με ασφαλτο με υφιστάμενους δρόμους και σήμανση οδών με διαγραμμίσεις
- Εγκατάσταση σημείου ελεύθερης πρόσβασης στο διαδίκτυο (free wifi spots)

Η δαπάνη εναπόθεσης των προϊόντων εκσκαφών και καθαιρέσεων σε εγκεκριμένο χώρο , καλύπτεται σύμφωνα με την νομοθεσία από τον προϋπολογισμό του έργου.

Όλες οι παραπάνω εργασίες θα κατασκευαστούν με την σύμφωνη γνώμη και τις υποδείξεις της επιβλέπουσας υπηρεσίας και σύμφωνα με τα σχέδια και τεχνικές προδιαγραφές της εγκεκριμένης μελέτης.

6. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Η μελέτη ανάπλασης εξασφαλίζει την προσβασιμότητα τηρώντας τις προδιαγραφές που ορίζει η Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/124964/1561 (ΦΕΚ 6213/Β/7-12-2022) αντικατέστησε την απόφαση ΥΠΕΚΑ 52907/2009 (ΦΕΚ 2621 Β' 2009) "Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών" .

Ειδικότερα:

- Οι ράμπες είναι σχεδιασμένες σύμφωνα με το άρθρο 6 της Απόφασης , με μέγιστη κλίση 5%.
- Οι χώροι στάθμευσης ατόμων με αναπηρία σχεδιάζονται σύμφωνα με το άρθρο 25, δηλαδή προβλέπονται ειδικοί χώροι σε ποσοστό 5% του συνόλου των προβλεπόμενων.

- Οι οδηγοί τυφλών τηρούν τις προβλέψεις του άρθρου 7 ως προς την τοποθέτηση και τη διαστασιολόγησή τους. Διατηρούνται οι ελεύθερες από εμπόδια αποστάσεις του μισού μέτρου εκατέρωθεν του άξονα κίνησης επί των οδών.
- Σε όλες τις διαδρομές κίνησης διασφαλίζεται ελεύθερο από εμπόδια πλάτος κίνησης πεζών μεγαλύτερο του 1,50 μ.
- Οι προσαρμογές των υφιστάμενων καταστημάτων και κτιρίων για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα θα κατασκευαστούν σύμφωνα με τις τεχνικές οδηγίες της με αριθμ. 65826/699 απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ (ΦΕΚ 2998 Β' 2020) " Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία " .

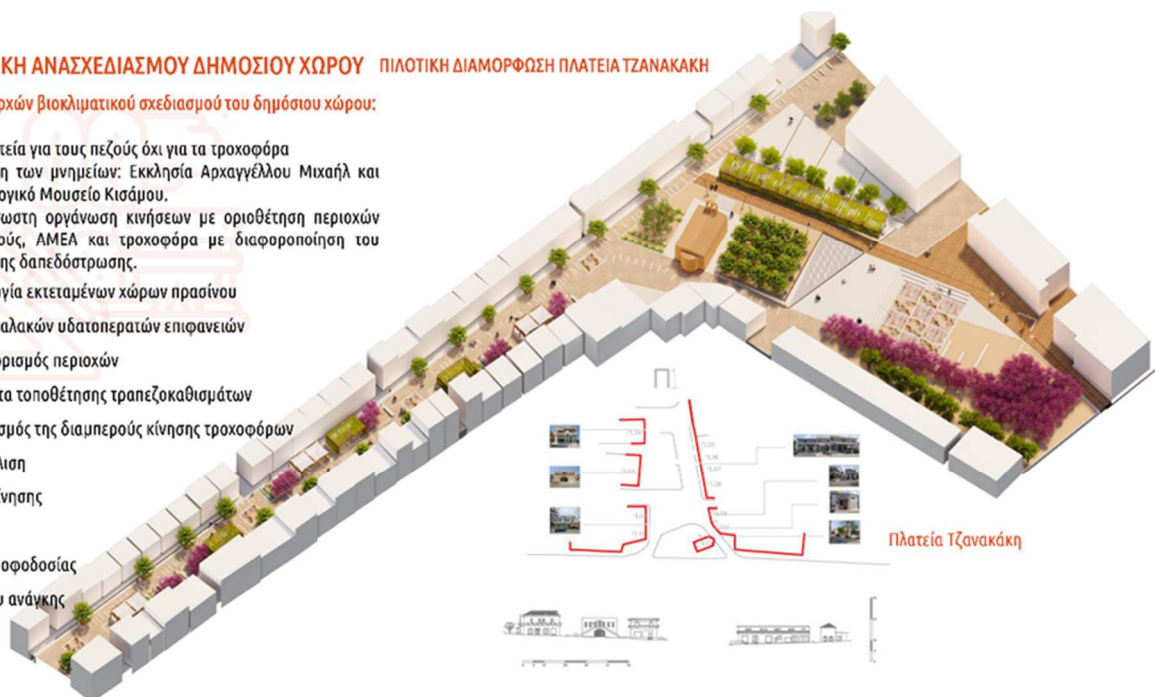
Κάθε επιχείρηση που συμμετέχει στην πράξη του Ανοικτού Κέντρου Εμπορίου οφείλει να κατοχυρώνει προσβασιμότητα σε εμποδιζόμενα άτομα και σύμφωνα με τις παραπάνω οδηγίες η προσαρμογή θα γίνεται ανά περίπτωση .

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΖΑΝΑΚΑΚΗ

Υιοθέτηση αρχών βιοκλιματικού σχεδιασμού του δημόσιου χώρου:

- Μια πλατεία για τους πεζούς όχι για τα τροχοφόρα
- Ανάδειξη των μνημείων: Εκκλησία Αρχαγγέλλου Μιχαήλ και Αρχαιολογικό Μουσείο Κισάμου.
- Ευανάγνωστη οργάνωση κινήσεων με οριοθέτηση περιοχών για πεζούς, ΑΜΕΑ και τροχοφόρα με διαφοροποίηση του υλικού της δαπεδόστρωσης.
- Δημιουργία εκτεταμένων χώρων πρασίνου
- Χρήση μαλακών υδατοπερατών επιφανειών
- Προορισμός περιοχών με δυνατότητα τοποθέτησης τραπεζοκαθισμάτων
- Αποκλεισμός της διαμπερούς κίνησης τροχοφόρων
- Εξασφάλιση ελεύθερης κίνησης και στάσης οχημάτων τροφοδοσίας και εκτάκτου ανάγκης

Μέρος από την παρουσίαση του προγράμματος (από παραδοτέο Π2 του Ε.Π.)

Η οδός Σκαλίδη αποτελεί διαχρονικά τον κεντρικό πυρήνα της Κισάμου. Όπως φάνηκε από τα συμπεράσματα του Ερευνητικού Προγράμματος του Ε.Μ.Π. που σχετίζονται με τη φυσιογνωμία της πόλης, η οδός Σκαλίδη όχι μόνο αποτελεί το σημείο έναρξης της νεότερης ιστορίας του οικισμού, αλλά γειτνιάζει και συνδέει τεκμήρια της μακραίωνης ιστορίας της πόλης, αποτελεί το κέντρο της πόλης ως αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας που δύναται να επηρεάσει την ποιότητα της ζωής των κατοίκων της.

Με δεδομένα τα χαρακτηριστικά της οδού Α. Σκαλίδη, η πρόταση ανάπλασης στοχεύει στη δημιουργία ενός ενδιαφέροντος αστικού «μικρο-περιβάλλοντος» συνύπαρξης χρήσεων και

λειτουργιών, διαφορετικής εμβέλειας (π.χ. κατοικία στους ορόφους, αναψυχή ή εμπόριο στο ισόγειο) και συνεπώς διαφορετικών χρηστών (κατοίκων και επισκεπτών).

Σε κάθε περίπτωση ο προτεινόμενος επαναπροσδιορισμός και σχεδιασμός της σχέσης δημόσιου-ιδιωτικού χώρου, αναμένεται να εμπλουτίσει και ενισχύσει τον χαρακτήρα της περιοχής, διατηρώντας αφενός μεν τη σχετική ιεραρχική του θέση στο δίκτυο ρών της πόλης, και αναδεικνύοντας αφετέρου τη συνδεσιμότητα με το παραλιακό μέτωπο και τον υπόλοιπο αστικό ιστό της ευρύτερης περιοχής όπου εντάσσεται. Ο περιορισμός του κυκλοφοριακού φόρτου και ο ορισμός του εμπορικού κέντρου ως περιοχή ήπιας κυκλοφορίας αποτελούν τη βάση της ανάπλασης της περιοχής.

Τα Ανοικτά Κέντρα Εμπορίου αποτελούν εξ ορισμού εμπορικές περιοχές όπου με κατάλληλες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, αστικές διαμορφώσεις και καινοτόμο εξοπλισμό, δημιουργούνται οι βέλτιστες συνθήκες για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Ο στόχος αυτός συνδυάζεται επιτυχημένα και με την προβολή και την προώθηση της πολιτιστικής ταυτότητας της πόλης γενικότερα.

Ο νέος διαμορφωμένος δημόσιος χώρος συμμετέχει πολλαπλά στην ορθή και παραγωγική συναλλαγή όλων των χρήσεων που φιλοξενεί και υποδέχεται, το σύνολο δηλαδή της κοινωνικής, εμπορικής και πολιτιστικής δημόσιας ζωής της πόλης.

Ιούνιος 2023

Συντάχθηκε
Η μελετήτρια

Μαρίνα Μιχαηλίδου
Αρχιτέκτονας μηχανικός

Ελέγχθηκε
Η επιβλέπουσα

Αφροδίτη Παπαδάκη
Αρχιτέκτονας μηχανικός

Θεωρήθηκε
Ο Αναπληρωτής Διευθυντής Τ.Υ.Δ.Χ

Γιώργος Ευθυμίου
Μηχανολόγος Μηχανικός